

УДК 372.821.161.3.046.14
ББК 74.261.8(4Бел)я721
Е83

Р э ц е н з е н т ы :

кандыдат філалагічных навук, дацэнт, загадчык кафедры беларускай літаратуры і культуры
УА «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка» *І. М. Гоўзіч*;
настаўнік беларускай мовы і літаратуры вышэйшай кваліфікацыйнай катэгорыі
ДУА «Сярэдняя школа № 13 г. Мазыра» *Н. І. Шоран*

Есіс, Я. В.

Е83 Беларуская літаратура: планы-канспекты ўрокаў. 8 клас (I паўгоддзе): дапаможнік для настаўнікаў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі / Я. В. Есіс. — Мазыр : Белы Вецер, 2016. — 68 с.
ISBN 978-985-587-102-7.

Выданне складаецца з 24 планаў-канспектаў урокаў беларускай літаратуры ў 8 класе на I паўгоддзе. Матэрыял складзены ў адпаведнасці з вучэбнай праграмай для ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі з беларускай і рускай мовамі навучання «Беларуская літаратура. V—XI класы» (Мінск: НІА, 2012). У дапаможніку прадстаўлены ўрокі па раздзелах «**Уводзіны**», «**У трох абліччах**», «**Голасам душы і сэрца**», якія прысвечаны аналізу праграмных мастацкіх твораў для чытання і вывучэння, аналізу твораў для дадатковага чытання, скіраваны на ўдасканаленне развіцця маўлення вучняў (творчыя), падагульненне і сістэматызацыю вывучанага. Урокі скіраваны на міжпрадметныя сувязі, дзе сродкі мастацтва (тэатр, кіно, музыка, жывапіс) робяць іх эстэтычна прадуктыўнымі і эфектыўнымі ў дасягненні акрэсленых мэт. З прапанаванага матэрыялу настаўнік зможа выбраць неабходнае і патрэбнае, на яго думку, з улікам узроўню падрыхтаванасці вучняў.

Адрасуецца настаўнікам беларускай мовы і літаратуры, студэнтам філалагічных факультэтаў падчас праходжання педагагічнай практыкі ва ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі.

УДК 372.821.161.3.046.14
ББК 74.261.8(4Бел)я721

Вытворча-практычнае выданне

ЕСІС Яўген Валер’евіч

БЕЛАРУСКАЯ ЛІТАРАТУРА

ПЛАНЫ-КАНСПЕКТЫ ўРОКАў

8 к л а с (I паўгоддзе)

Дапаможнік для настаўнікаў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі

Адказы за выпуск *А. У. Дзянісава*

Вядучы рэдактар *І. А. Паўлоўская*. Мастак вокладкі *А. М. Рогова*. Камп’ютарная вёрстка *І. А. Паўлоўскай*

Падпісана да друку з арыгінал-макета 26.08.2016. Фармат 60x84 1/8. Папера афсетная. Друк лічбавы. Ум. друк. арк. 7,91. Ул.-выд. арк. 7,98.
Тыраж 813 экз. Заказ 375/5871027-1.

Выдавец і паліграфічнае выкананне:

Таварыства з абмежаванай адказнасцю «Выдавецкі Дом «Белы Вецер». Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы, распаўсюджвальніка друкаваных выданняў № 1/35 ад 16.01.2015. Вул. Савецкая, 198/4, 247760, г. Мазыр, Гомельская вобл., Беларусь. Тэл./факс (0236) 32-51-03, 32-51-22. Філіял: вул. Валадзько, 30, оф. 417, 220007, г. Мінск, Беларусь. Тэл. (017) 224-66-89, 298-50-26, 298-50-27.
book.belveter.by. E-mail: book@belveter.by

ISBN 978-985-587-102-7

© ТАА ВД «Белы Вецер», 2016

ЗМЕСТ

Урок 1.	ЛІТАРАТУРА ЯК ВІД МАСТАЦТВА. ЧАЛАВЕК ЯК ГАЛОЎНЫ АБ'ЕКТ ЛІТАРАТУРЫ	1
Урок 2.	ВІКТАР ҚАРАМАЗАЎ. АПАВЯДАННЕ «ДЗЯЛЬБА КАБАНЧЫКА»	4
Урок 3.	ВІКТАР ҚАРАМАЗАЎ. АПАВЯДАННЕ «ДЗЯЛЬБА КАБАНЧЫКА». ВОБРАЗЫ ГЕРОЯЎ ТВОРА	7
Урок 4.	РЫГОР БАРАДУЛІН. ВЕРШ «ТРЭБА ДОМА БЫВАЦЬ ЧАСЦЕЙ»	10
Урок 5.	АЛЯКСЕЙ ДУДАРАЎ. П'ЕСА «ВЕЧАР»	13
Урок 6.	АЛЯКСЕЙ ДУДАРАЎ. П'ЕСА «ВЕЧАР». ВОБРАЗЫ ГЕРОЯЎ ТВОРА	15
Урок 7.	АЛЯКСЕЙ ДУДАРАЎ. П'ЕСА «ВЕЧАР». АБАГУЛЬНЯЮЧЫ ЎРОК	18
Урок 8.	ТВОРЧАЯ РАБОТА. НАВУЧАЛЬНАЕ САЧЫНЕННЕ-РАЗВАЖАННЕ	20
Урок 9.	УРОК ДАДАТКОВАГА ЧЫТАННЯ. АЛЕСЬ БАДАК. АПОВЕСЦЬ «АДЗІНОКІ ВАСЬМІ-КЛАСНІК МАРЫЦЬ ПАЗНАЁМІЦЦА»	21
Урок 10.	НАРОДНЫЯ ПЕСНІ, ІХ ВІДЫ	24
Урок 11.	ЯНКА КУПАЛА. ВЕРШ «СПАДЧЫНА»	27
Урок 12.	МАКСІМ БАГДАНОВІЧ. ВЕРШ «СЛУЦКІЯ ТКАЧЫХІ»	30
Урок 13.	УЛАДЗІМІР ҚАРАТКЕВІЧ. ВЕРШ «БЕЛАРУСКАЯ ПЕСНЯ»	33
Урок 14.	МАКСІМ ТАНК. ВЕРШ «ШЧАСЦЕ»	37
Урок 15.	АНАТОЛЬ ВЯРЦІНСКІ. «ЖЫЦЦЁ ДАЕЦЦА, КАБ ЖЫЦЦЁ ТВАРЫЦЬ...»	40
Урок 16.	ЯКУБ КОЛАС. УРЫВАК «О, КРАЙ РОДНЫ, КРАЙ ПРЫГОЖЫ!..» (З ПАЭМЫ «СЫМОН-МУЗЫКА»)	44
Урок 17.	МАКСІМ БАГДАНОВІЧ. «ЦЁПЛЫ ВЕЧАР, ЦІХІ ВЕЦЕР, СВЕЖЫ СТОГ...»	47
Урок 18.	АРКАДЗЬ КУЛЯШОЎ. ВЕРШ «БЫВАЙ...»	50
Урок 19.	МАКСІМ БАГДАНОВІЧ. «РАМАНС»	53
Урок 20.	АНАТОЛЬ ГРАЧАНІКАЎ. АКТАВА «СВЯЦІ, КАХАННЯ ЧЫСТАЯ ЗАРА!..»	56
Урок 21.	МАКСІМ БАГДАНОВІЧ. «ТРЫЯЛЕТ»	59
Урок 22.	МАКСІМ БАГДАНОВІЧ. «САНЕТ» («ЗАМЁРЗЛА НОЧЧУ ШПАРКАЯ КРЫНІЦА...»)	62
Урок 23.	ЛІРЫКА І ЛІРЫЧНЫЯ ЖАНРЫ	65
Урок 24.	ТВОРЧАЯ РАБОТА. ВОДГУК НА ЛІРЫЧНЫ ТВОР	67

ЛІТАРАТУРА

1. Беларуская літаратура: зборнік творчых заданняў для тэматычнага кантролю. 5—9 класы : дапаможнік для настаўнікаў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі з беларускай і рускай мовамі навучання / І. М. Гоўзіч [і інш.]. Мінск: Аверсэв, 2012. 159 с.

2. *Карухіна, В. А.* Урокі беларускай літаратуры ў 8 класе : вучэбна-метадычны дапаможнік для настаўнікаў устаноў, якія забяспечваюць атрыманне агульнай сярэдняй адукацыі, з беларускай і рускай мовамі навучання / В. А. Карухіна, П. І. Лявонава, І. М. Слесарава. Мінск: Мастацкая літаратура, 2006. 214 с.

3. *Лявонава, П. І.* Беларуская літаратура ў 8 класе : вучэбна-метадычны дапаможнік для настаўнікаў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі з беларускай і рускай мовамі навучання / П. І. Лявонава, В. І. Русілка, І. М. Слесарава. Мінск: Нацыянальны інстытут адукацыі, 2012. 184 с.

4. *Лявонава, П. І.* Беларуская літаратура. 8 клас: тэставыя і тэматычныя заданні : дапаможнік для настаўнікаў устаноў, якія забяспечваюць атрыманне агульнай сярэдняй адукацыі, з беларускай і рускай мовамі навучання / П. І. Лявонава, І. М. Слесарава. Мінск: ТэтраСістэмс, 2005. 128 с.

5. *Ляшук, В. Я.* Вывучэнне творчасці Максіма Багдановіча ў школе : дапаможнік для настаўнікаў / В. Я. Ляшук. Мінск: Аверсэв, 2008. 255 с.

6. *Ляшук, В. Я.* Вывучэнне творчасці Якуба Коласа ў школе : дапаможнік для настаўнікаў / В. Я. Ляшук. Мінск: Аверсэв, 2006. 320 с.

7. *Навуменка, І. Я.* Вывучэнне творчасці Максіма Багдановіча ў школе : дапаможнік для настаўнікаў / І. Я. Навуменка, Т. І. Мароз. Мінск: Беларуская навука, 2001. 157 с.

8. *Русілка, В. І.* Незвычайнае літаратуразнаўства: вывучэнне твора ў яго родавай і жанравай спецыфіцы. 8 клас : дапаможнік для вучняў агульнаадукацыйных устаноў з беларускай і рускай мовамі навучання / В. І. Русілка. Мінск: Літаратура і мастацтва, 2010. 184 с.

9. *Русілка, В. І.* Незвычайнае літаратуразнаўства: вывучэнне твора ў яго родавай і жанравай спецыфіцы. 8 клас : дапаможнік для настаўнікаў агульнаадукацыйных устаноў з беларускай і рускай мовамі навучання / В. І. Русілка. Мінск: Літаратура і мастацтва, 2010. 64 с.